

7.

ลักษณะคำถามและทักษะการใช้คำถามของครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า
ในโรงเรียนของอำเภอบ้านโป่ง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี

นางสาวสุชากา แจ่มจันทร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-509-4

011956

i 1793803x

②

TYPES OF QUESTIONS AND QUESTIONING SKILLS OF THAI LANGUAGE
TEACHERS; PRATHOM SUKSA FIVE IN BAN PONG DISTRICT SCHOOLS UNDER
THE AUSPICES OF RATCHABURI PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

Miss Suchada Jamjan

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ลักษณะคำถามและทักษะการใช้คำถามของครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า ในโรงเรียนของอำเภอบ้านโป่ง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี

โดย นางสาวสุชาดา แจ่มจันทร์

ภาควิชา ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิศรวัลย์ โกวิทวที

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....*สุชาดา*.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุณนาค)

กรรมการ สอบัณฑิตวิทยาลัย

.....*พิศรวัลย์*.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิติยวดี บุญซื่อ)

.....*สุชาดา*.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง สุททसार)

.....*พิศรวัลย์*.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิศรวัลย์ โกวิทวที)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ลักษณะคำถามและทักษะการใช้คำถามของครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ห้าในโรงเรียนของอำเภอบ้านโป่ง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี

ชื่อนิสิต นางสาวสุชานดา แจ่มจันทร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิศรวัลย์ โกวิทวาทิ

ภาควิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2525

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะคำถาม และทักษะการใช้คำถามของครูที่สอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า ในโรงเรียนของอำเภอบ้านโป่ง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า จำนวน 30 คน จากโรงเรียน 30 โรง ในอำเภอบ้านโป่ง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความเข้าใจเกี่ยวกับคำถามประเภทต่าง ๆ 12 ข้อ และถามความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการใช้คำถาม 12 ข้อ และแบบสังเกตลักษณะคำถามและทักษะการใช้คำถาม โดยจำแนกคำถามออกเป็น 6 ประเภท ตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาค้นความรู้ (Cognitive Domain) ตามแนวการจำแนกของบลูม (Bloom's Taxonomy) และจำแนกทักษะการใช้คำถามออกเป็น 12 ข้อ โดยแยกเป็นกลุ่มทักษะการใช้

คำถามที่ควรใช้เป็นประจำ 6 ข้อ และกลุ่มทักษะการใช้คำถามที่ไม่ควรใช้บ่อยครั้ง 5 ข้อ และอีก 1 ข้อเป็นพฤติกรรมที่จำแนกไม่ได้ ทั้งแบบสอบถามและแบบสังเกตได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

การเก็บข้อมูลผู้วิจัยเข้าไปสังเกตการเรียนการสอน และบันทึกพฤติกรรมการเรียนการสอนของครู ตามแบบสังเกตลักษณะคำถาม และทักษะการใช้คำถามที่ผู้วิจัยได้ทดลองใช้และหาค่าความตรงตามเนื้อหา ตลอดจนหาค่าความเที่ยงของการสังเกต พร้อมกันนี้ผู้วิจัยยังให้ครูสอนภาษาไทยที่ผู้วิจัยไปสังเกตการสอนจำนวน 25 คน คอบแบบสอบถามด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ครูสอนภาษาไทยใช้คำถามประเภทความรู้ความจำมากที่สุด ส่วนคำถามประเภทอื่น ๆ ครูใช้น้อย และครูไม่ใช้คำถามประเภทการสังเกตเลย
2. ครูใช้ทักษะการใช้คำถามที่ควรใช้เป็นประจำน้อยมาก อันได้แก่ คอบคำถามทีละคน ครูกวาดสายตาระหว่างชั้นเรียน เว้นระยะเวลาให้นักเรียนคิดหาคำตอบ เปิดโอกาสให้นักเรียนหลายคนตอบคำถามเดียวกัน เปลี่ยนแปลงคำถามให้ง่ายขึ้นเพื่อให้นักเรียนตอบคำถามได้และชมเชยนักเรียนเมื่อตอบคำถามถูกต้อง
3. แบบสอบถามความเข้าใจเกี่ยวกับคำถามประเภทต่าง ๆ ครูเข้าใจคำถามประเภทความรู้ความจำมากที่สุด และตอบคำถามทักษะการใช้คำถาม ข้อที่ถาม เรื่องทักษะการใช้คำถามที่ดีคืออะไร ถูกต้องมากที่สุด

Thesis Title Types of Questions and Questioning Skills of Thai Language Teachers; Prathom Suksa Five in Banpong District Schools under the Auspices of Ratchaburi Provincial Administrative Organization

Name Miss Suchada Jamjan

Thesis Advisor Assistant Professor Pitrawan Kowitwathi

Department Elementary Education

Academic Year 1982

ABSTRACT

Purpose of the Research:

The purpose of this research was to study types of questions and questioning skills of Thai language teachers in Prathom Suksa Five, Banpong district under the auspices of Ratchaburi provincial administrative organization.

Procedures:

Population used in this research was thirty Thai language teachers in Prathom Suksa Five of thirty elementary schools in Banpong district under the auspices of Ratchaburi provincial administrative organization.

The research instruments were: the set of questionnaires asking Thai language teachers' understanding about questioning types and questioning skills, and the other was the observation guideline of questioning types and questioning skills classified in six categories according to Bloom's Taxonomy on Cognitive Domain. Besides the observation guideline of questioning skills was also classified in 12 items, six of them were grouped as the skills that teachers should use regularly and five items were the skills that they should not be often used, and the last item was the teachers' behaviour that the investigator could not classified them in the above items. All of the research instruments were revised by the educational experts.

The investigator collected the data by observing and recording the teachers' behaviour, using the instrument that was already tested for validity and reliability.

It was analyzed by percentage, mean and standard deviation.

Findings:

1. Memory questioning types was used the most by Thai language teachers. The other types of questions were used lessly. Especially synthesis questioning type was not used at all.
2. The questioning skills that Thai language teachers should used regularly were used lessly: those were answering the

questions one by one, looking at every student while asking a question, pausing in order to let students find the answer, permitting many students to answer the same question, changing questions more easier and praising students when they gave the correct answers.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี เพราะความกรุณาจากคณาจารย์หลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิตรวิทย์ โกวิทวาทิ และผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณิ์ กิริโชคิ อาจารย์ที่ปรึกษา และควบคุมการวิจัยที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้ข้อคิด และคำแนะนำตลอดจนให้กำลังใจอย่างดียิ่งในทุก ๆ ด้าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติยวดี บุญชื้อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง สุทศสาร ที่ได้กรุณาอ่านและตรวจสอบ ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนสุข บุญสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อังฉรา ชิวพันธ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาและขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อคณาจารย์ที่ได้กล่าวชื่อนี้มาแล้วข้างต้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหาร โรงเรียน ครูที่ทำการสอนวิชาภาษาไทย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือตลอดจนอำนวยความสะดวกผู้วิจัยในการ สังเกตการสอนและรวบรวมข้อมูลจนสิ้นสุดการสังเกตการสอน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์สมบูรณ์ โพธิยะ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ช่วยผู้วิจัย อาจารย์อำไพ มัชฌมาน คุณประภาวดี ศรีบานชื่น คุณศุภีพร วงศ์ภาณุวัฒน์ คุณศรีนวล ฉิมปะนะพฤษ และคุณสิริวัฒน์ อรรถเศรษฐากร ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ความปรารถนาดี และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
สุชาดา แจ่มจันทร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	11
ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย	11
ความจำกัดของการวิจัย	12
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย	12
ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย	12
ประโยชน์ของผลการวิจัย	14
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
หลักการตั้งคำถาม	15
การจำแนกประเภทของคำถาม	17
ลักษณะของคำถาม	27
ทักษะการใช้คำถาม	31
ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย	56
ตัวอย่างประชากร	57
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
การวิเคราะห์ข้อมูล	61
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	64
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ	74
สรุปผลการวิจัย	76
อภิปรายผลการวิจัย	76
ขอเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	92
ประวัติผู้เขียน	129

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 การเปรียบเทียบคำร้อยละของคำถามประเภทต่าง ๆ ของครูสอนวรรณคดี และครูสอนหลักภาษา.....	66
2 คำคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของครูในการใช้คำถามประเภทต่าง ๆ	67
3 ร้อยละของทักษะการใช้คำถามประเภทต่าง ๆ ของครูสอนวรรณคดี และหลักภาษา.....	68
4 คำคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของครูในการใช้ทักษะคำถามประเภทต่าง ๆ	70
5 คำคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคำร้อยละของครูที่สอนวิชาภาษาไทย ทอยคำถามเกี่ยวกับการจัดคำถามประเภทต่าง ๆ	72
6 คำคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคำร้อยละของครูที่สอนวิชาภาษาไทยตอบคำถามเกี่ยวกับทักษะการใช้คำถามแต่ละข้อ.....	73